

Eèsjdes en Mestreechs

Een wens is eindelijk in vervulling gegaan.

Zo'n drie jaar geleden bespraken Lukas van der Hijden (Bureau Interactieve Communicatie) en ik met elkaar hoe we een dialect-app zouden kunnen realiseren, een idee dat al langer leefde bij streek-taalfunctionaris Ton van de Wijngaard.

Het ontwikkelen van zo'n (web)app door een bureau kost geld, er is technische kennis voor nodig en het resultaat moet zich lenen voor wetenschappelijk onderzoek.

Het lukte in eerste instantie niet om het benodigde budget bij elkaar te krijgen. Maar na drie jaar van veel overleg met diverse mensen, het verzinnen van plannen en het slechten van bureaucratische hobbels is de dialect-app er toch gekomen! De app voor smartphones en computers komt eind augustus uit en is bedoeld voor iedereen die dialect wil leren, zijn/haar dialect wil laten horen en plezier wil beleven aan dialect.

De app bevat zo'n vijftig zinnen in het *Eèsjdes* en *Mestreechs* (aangeboden in dialect, met een Nederlandse en Engelse vertaling) die handig zijn voor iedere toerist of bezoeker. Met hulp van de app kan iedereen de weg vragen in het *Eèsjdes* of *Mestreechs*, een biertje bestellen in het café, naar de menukaart in het restaurant vragen of informeren waar een geldautomaat te vinden is.

De zinnestjes zijn zo gekozen dat ze niet alleen handig zijn voor de toerist, maar ook een aantal taalkundige eigenschappen bevatten die interessant zijn voor onderzoek. Hoe meer mensen de zinnestjes inspreken in hún vorm van het Maastrichts en het Eijsdens, hoe meer individuele verschillen er zijn om te onderzoeken. Zo krijgen we een schat aan taalkundige informatie over hoe het huidige Maastrichts en Eijsdens gesproken wordt: door mannen en vrouwen, door ouderen en kinderen, door oudkomers en nieuwkomers, door sprekers van wie de ouders al dan niet een ander dialect of taal spreken. Ik vind het belangrijk dat iedereen kan meedoen, ongeacht de manier waarop hij/zij het *Eèsjdes* of *Mestreechs* spreekt.

De dialect-app heeft dus drie doelen. Inspreken: iedereen die Maastrichts of Eijsdens dialect spreekt, in welke vorm dan ook, kan de dialectzinnestjes inspreken en opnemen voor anderen. Leren spreken: toeristen, nieuwkomers, (im)migranten en andere lang- of kortverblijvers kunnen via deze app horen hoe het dialect klinkt en kunnen het dan zelf proberen te spreken. En onderzoek: de app verzamelt zo veel mogelijk uitspraken van hopelijk heel veel sprekers van dezelfde zinnestjes in *Eèsjdes* en *Mestreechs* ten behoeve van taalkundig onderzoek.

Mijn wens is dat er veel meer dialecten en veel meer zinnen in de app terechtkomen. Maar daarvoor is natuurlijk een groter budget nodig.

Het is gelukt om deze app te realiseren door veel goede wil, excellente samenwerking en kwaliteit. Huub Hamers van de faculteit Psychologie en Neurowetenschappen van de Universiteit Maastricht wist een excellente BA-student (programmeur en ICT ontwikkelaar) genaamd Somtochukwu (Somto) Enendu te charteren. Somto is afkomstig uit Nigeria, verstaat en leest een beetje Nederlands, en nu dus ook dialect. Hij begrijpt alles van meertaligheid, want hij spreekt van huis uit Engels, Igbo en Frans. De gemeente Eijsden-Margraten bood aan om te sponsoren, het Meertens Instituut heeft Somto een stageplek aangeboden met coaching van Antal van den Bosch en mijzelf. Vooral Henk van den Heuvel en Wessel Stoop van de Radboud Universiteit (Centrum voor Taal en Spraaktechnologie) hebben Somto begeleid. Veel vrijwilligers hebben de app ingesproken en Laurent Rutten en Roger Weijenberg hebben de testzinnen vertaald in het Eijsdens en Maastrichts. Bovenal heeft Somto's inzet en kunde dit project tot een succes gemaakt.

Het dialect is nu digitaal: het Limburgs als taal bij Microsoft en een heuse dialect-app! Begin september is de dialect-app op het web te vinden onder Maasgeluide.nl. Maasgeluide zonder -n, dus. Op z'n Limburgs...

Reageren?

leonie.cornips@delimburger.nl

Leonie Cornips, bijzonder hoogleraar Taalcultuur in Limburg aan de UM, over de relatie tussen gesproken talen en dialecten in Limburg en de daaraan ontleende identiteit.

